

ND-109

November-2023

B.Com., Sem.-V**CE-302 (A) : Management Accounting – I**

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિનો અર્થ આપી, તેના કાર્યક્ષેત્રની ચર્ચા કરો. 7
 (B) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિની મર્યાદાઓ સમજાવો. 7

અથવા

1. નીચે આપેલા પાકા સરવૈયા પરથી વલણ દર્શાવતી ટકાવારીના પત્રકો તૈયાર કરો :

14

વિગતો	31-3-2021 ₹	31-3-2022 ₹	31-3-2023 ₹
જવાબદારીઓ :			
ઈક્વિટી શેરમૂડી	4,05,000	4,25,000	4,50,000
પ્રેફરન્સ શેરમૂડી	1,35,000	2,90,000	3,00,000
કુલ	5,40,000	7,15,000	7,50,000
અનામત અને વધારો :			
સામાન્ય અનામત	1,68,750	2,12,500	2,70,000
નફા-નુકસાન ખાતું	54,000	49,000	40,000
જામીનગીરી પ્રીમિયમ	94,500	1,05,000	1,45,000
કુલ	3,17,250	3,66,500	4,55,000
લાંબાગાળાના દેવાં :			
બેંક લોન	2,97,000	3,20,000	3,95,000
ડિબેનચર	1,40,000	1,20,000	1,15,000
જાહેર થાપણો	90,000	80,000	95,000
કામદાર બચત ખાતા	50,000	40,000	30,000
કુલ	5,77,000	5,60,000	6,35,000
ચાલુ દેવા :			
દેવીહૂંડી	81,000	75,000	80,000
લેણદારો	55,000	48,000	40,000
કરવેરાની જોગવાઈ	47,250	56,000	60,000
કારીગર ફંડ	27,000	32,000	45,000
ચૂકવવાના બાકી ખર્ચા	30,000	25,000	20,000
કુલ	2,40,250	2,36,000	2,45,000
	16,74,500	18,77,500	20,85,000

મિલકતો :			
પાઘડી	1,50,000	1,60,000	1,55,000
જમીન-મકાન	5,00,000	6,80,000	6,00,000
મશીનરી	4,50,000	1,64,500	4,80,000
ફર્નિચર	2,02,500	1,85,000	1,47,000
કુલ	13,02,500	11,89,500	13,82,000
ચાલુ મિલકતો :			
કામચલાઉ રોકાણો	60,000	88,000	95,000
દેવાદારો	68,000	1,10,000	1,00,000
રોકડ	1,34,000	1,95,000	2,50,000
બેંક સિલક	40,000	2,00,000	1,50,000
લેણીહૂંડી	20,000	40,000	60,000
અન્ય ચાલુ મિલકતો	50,000	55,000	48,000
કુલ	3,72,000	6,88,000	7,03,000
	16,74,500	18,77,500	20,85,000

2. (A) ગુણોત્તર વિશ્લેષણની ઉપયોગિતા જણાવો. 7
- (B) સ્ટોકના ઉથલાનો ગુણોત્તર 4 વખત હોય, વેચાણ ₹ 2,50,000, કાયો નફો પડતર કિંમતના 25%, છેવટનો સ્ટોક, શરૂઆતના સ્ટોક કરતાં ₹ 20,000 વધુ છે. તો છેવટનો સ્ટોક શોધો. 7

અથવા

2. વસાવા લિમિટેડના તા. 31-3-2022 અને 31-3-2023ના રોજનાં પાકાં સરવૈયાં નીચે મુજબ છે : 14

વિગત	નોંધ	31-3-2022 ₹	31-3-2023 ₹
I. ઈક્વિટી અને દેવાં			
(1) શેરહોલ્ડરોનાં ભંડોળો :			
(અ) શેરમૂડી :			
દરેક ₹ 100નો તેવા ઈક્વિટી શેર		16,80,000	20,16,000
10%ની પ્રેફરન્સ શેરમૂડી		10,08,000	10,08,000
(બ) અનામત અને વધારો :			
સામાન્ય અનામત		2,35,200	4,03,200
નફાનુકસાન ખાતું		4,36,800	2,68,800
(2) બિનચાલુ દેવાં :			
લાંબાગાળાનાં ઉછીનાં નાણાં :			
15%નાં ડિબેન્ચર		3,36,000	3,36,000
(3) ચાલુ દેવાં :			
(અ) વેપારી દેવાં :			
લેણદારો		4,03,200	5,00,000
દેવીહૂંડી		2,70,000	3,40,000
(બ) અન્ય ચાલુ દેવાં :			
બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ		3,34,800	4,36,800
કુલ		47,04,000	53,08,800

II. મિલકતો :			
(1) બિનચાલુ મિલકતો :			
(અ) કાયમી મિલકતો:			
(i) દ્રશ્ય મિલકતો :			
	જમીન-મકાન	16,90,000	20,00,000
	ચંત્રો	11,66,000	13,60,000
	ફર્નિચર	5,04,000	6,72,000
(2) ચાલુ મિલકતો :			
(અ) માલસામગ્રી : સ્ટોક		6,38,400	1,00,000
(બ) વેપારી લેણાં :			
	દેવાદારો	4,00,000	6,72,800
	લેણીહૂંડી	1,71,200	1,70,000
(ક) રોકડ અને રોકડ સમાન :			
	રોકડ અને બેન્ક સિલક	1,34,400	3,34,000
	કુલ	47,04,000	53,08,800

વધારાની માહિતી :

વિગત	31-3-2022 ₹	31-3-2023 ₹
કુલ ખરીદી (રોકડ ખરીદી, ઉધાર ખરીદીનો 2/5 ભાગ છે.)	21,16,800	32,92,800
ચોખ્ખો નફો (વ્યાજ-કરવેરા પછીનો છે, કરવેરાનો દર 50% છે.)	3,36,000	5,04,000
ઉધાર વેચાણ (કુલ વેચાણના 75% છે.)	10,08,000	12,09,600

ઉપરની માહિતી પરથી નીચેના હિસાબી ગુણોત્તરોની ગણતરી કરો :

- (1) ચાલુ ગુણોત્તર
- (2) રોકાણેલી મૂડી પર વળતરનો દર
- (3) લેણદારોનો ગુણોત્તર (વર્ષ માટે 360 દિવસ ગણવાના છે.)
- (4) ઈક્વિટી શેરહોલ્ડરોના ભંડોળો પર વળતરનો દર
- (5) મૂડી ગીયરિંગ ગુણોત્તર
- (6) લાંબાગાળાનાં ભંડોળો સાથે કાયમી મિલકતોનો ગુણોત્તર
- (7) ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર

3. (A) ભંડોળ પ્રવાહ-પત્રક અને રોકડ પ્રવાહ-પત્રક વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 7

(B) નીચેની માહિતી પરથી કામગીરી પ્રવૃત્તિમાંથી મળતો રોકડ પ્રવાહની ગણતરી કરો : 7

વિગત	31-3-2022 ₹	31-3-2023 ₹
નફા-નુકસાન ખાતું	3,36,000	2,35,200
સામાન્ય અનામત	1,00,000	1,60,000
15%ના ડિબેન્ચર	3,30,000	5,00,000
લેણદારો	2,00,000	1,70,000
દેવાદારો	4,10,000	3,00,000
સ્ટોક	2,35,000	2,85,000
પાઘડી	90,000	50,000
ડિબેન્ચર વટાવ	—	10,000

વર્ષ દરમિયાન 15%ના ડિબેન્ચરો 10%ના વટાવે બહાર પાડ્યા હતા.

અથવા

3. વિનોદ લિ. ના તા. 31-3-2022 અને તા. 31-3-2023ના રોજના નીચે મુજબના પાકાં સરવૈયાં આપવામાં આવેલાં છે. નીચેની માહિતીને આધારે એકાઉન્ટિંગ સ્ટાન્ડર્ડ-3 પ્રમાણેનું રોકડ પ્રવાહ પત્રક બનાવો : 14

વિગત	નોંધ	31-3-2022 ₹	31-3-2023 ₹
I. ઈક્વિટી અને જવાબદારીઓ :			
(1) શેરહોલ્ડરોનાં ભંડોળો :			
(અ) શેરમૂડી :			
ઈક્વિટી શેરમૂડી		2,49,600	3,32,800
(બ) અનામત અને વધારો :			
સામાન્ય અનામત		1,41,440	1,66,400
મૂડી અનામત		—	8,320
નફા નુકસાન ખાતું		49,920	62,400
(2) બિન ચાલુ દેવાં :			
લાંબાગાળાનાં ઉછીનાં નાણાં :			
ડિબેન્ચર્સ		1,66,400	1,16,480
(3) ચાલુ દેવાં :			
(અ) વેપારી દેવાં :			
લેણદારો		64,000	44,160
દેવીહૂંડી		35,840	64,000
(બ) અન્ય ચાલુ દેવાં :			
નહિ ચૂકવાયેલ ડિવિડન્ડ		—	3,200
(ક) ટૂંકાગાળાની જોગવાઈઓ :			
આવકવેરાની જોગવાઈ		99,840	1,00,800
કુલ		8,07,040	8,98,560

II. મિલકતો :			
(1) બિનચાલુ મિલકતો :			
(અ) કાયમી મિલકતો :			
(i) દશ્ય મિલકતો :			
	ચંત્રો	1,82,400	1,82,400
	જમીન-મકાન	2,91,840	3,66,720
(ii) અદશ્ય મિલકતો :			
	પાઘડી	10,240	6,400
(બ) બિનચાલુ રોકાણો :			
	રોકાણો	83,200	66,560
(2) ચાલુ મિલકતો :			
	(અ) માલસામગ્રી : સ્ટોક	72,960	78,720
	(બ) વેપારી લેણાં : દેવાદારો	1,60,000	1,79,200
	(ક) રોકડ અને રોકડ સમાન :		
	રોકડ સિલક	6,400	18,560
	કુલ	8,07,040	8,98,560

વધારાની માહિતી :

- (1) એક ચંત્ર ₹ 20,800માં વેચેલ હતું, જેની પડતર કિંમત ₹ 41,600 હતી અને ઘસારા બાદ કિંમત ₹ 24,000 હતી.
- (2) થોડાં રોકાણો નફાથી વેચવામાં આવ્યાં હતાં. આ નફો મૂડી અનામત ખાતે જમા કરેલ છે.
- (3) જમીન-મકાન પર ₹ 49,920 તથા ચંત્રો પર ₹ 29,120 ઘસારો ગણેલ હતો.
- (4) અગાઉનાં વર્ષોમાં સ્ટોકની કિંમત મૂળ કિંમત કરતાં 5% ઓછી આંકવામાં આવતી હતી, જે હવે મૂળ કિંમતે દર્શાવવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું છે. તે મુજબ તા. 31-3-2023નો સ્ટોક તેની સાચી કિંમતે દર્શાવેલ છે.
- (5) ડિબેન્ચરો 5% પ્રીમિયમ પરત કરેલ હતાં.
- (6) ગયા વર્ષનું સૂચિત ડિવિડન્ડ ₹ 30,000 ચૂકવવામાં આવેલ છે અને ગયા વર્ષના કરવેરાની રકમ ₹ 51,200 પણ ચૂકવવામાં આવેલ છે.

4. (A) ટૂંકનોંધ લખો : શૂન્ય-આધારિત અંદાજપત્રની મર્યાદાઓ

7

(B) તેજશ કંપનીના વેચાણ ખર્ચના છેલ્લા અંદાજપત્રની માહિતી નીચે મુજબ હતી :

7

ખર્ચની વિગત	ગાંધીનગર ₹	સુરત ₹	વલસાડ ₹	કુલ ₹
વેચાણ કમિશન	19,200	15,360	17,920	52,480
વેચાણ ખર્ચ	15,000	20,000	10,000	45,000
ગોડાઉન વેતન	17,900	19,000	16,000	52,900
ગોડાઉન ખર્ચ	10,500	11,500	7,600	29,600
પગાર	8,900	10,800	6,500	26,200
ભાડું અને કરવેરા	3,800	5,100	3,900	12,800
જાહેર ખબર	6,100	8,600	2,500	17,200
	81,400	90,360	64,420	2,36,180

આવતા અંદાજપત્ર સમય માટે નીચેના ફેરફારો ધ્યાનમાં લેવાના છે :

- (1) દરેક જિલ્લાનું વેચાણ કમિશન 5% વધારવાનું છે.
- (2) ગાંધીનગર અને વલસાડના ગોડાઉન કીપરોનું વેતન 4% વધારવાનું છે.
- (3) ત્રણે જિલ્લાઓના કુલ પગારમાં અનુક્રમે ₹ 640, ₹ 760 અને ₹ 510નો વધારો થશે.
- (4) દરેક જિલ્લાના ભાડામાં 8%નો વધારો થશે.
- (5) વલસાડમાં જાહેર ખબર ખર્ચમાં ₹ 1,280નો વધારો થશે.

ઉપરની માહિતી પરથી વેચાણ ખર્ચનું અંદાજપત્ર તૈયાર કરો.

અથવા

4. નીચેની માહિતી પરથી સંજય લિ.નું એપ્રિલ, મે અને જૂન, 2023ના મહિનાઓ માટે રોકડ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો :

14

મહિનાઓ	વેચાણ ₹	ખરીદી ₹	મજૂરી ₹	શિરોપરિ ખર્ચ ₹
ફેબ્રુઆરી	3,84,000	2,68,800	32,000	30,400
માર્ચ	4,48,000	3,20,000	38,400	36,800
એપ્રિલ	2,56,000	3,52,000	25,600	27,200
મે	3,45,600	2,88,000	44,800	46,400
જૂન	2,88,000	2,56,000	32,000	28,800

અન્ય માહિતી :

- (1) તા.1-4-2023ના રોજ રોકડ અને બેન્ક સિલક ₹ 32,000.
- (2) ખરીદી અને વેચાણના 70% ઉધાર થાય છે.

- (3) રોકડ ખરીદી અને રોકડ વેચાણ પર રોકડ વટાવનો દર 5% છે.
- (4) ઉધાર વેચાણના 75% વેચાણ પછીના મહિનામાં અને બાકીના 25% વેચાણ પછીના બીજા મહિનામાં વસૂલ થાય છે.
- (5) કાચમી મિલકતોના ઘસારાના માસિક ₹ 8,000 લેખેનો સમાવેશ શિરોપરિ ખર્ચમાં થયેલ છે.
- (6) સમયગાળો : ઉધાર ખરીદી ½ માસ, મજૂરી ¼ માસ, શિરોપરિ ખર્ચ 1 માસ.
- (7) 10%ના ₹ 5,00,000ના ડિબેન્ચર પર ત્રિમાસિક વ્યાજ એપ્રિલ, 2023માં ચૂકવવાનું છે.
- (8) ₹ 3,20,000નાં રોકાણો પર વાર્ષિક 10% લેખે અર્ધવાર્ષિક વ્યાજ જૂન, 2023માં મળવાપાત્ર છે.

5. સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો : (ગમે તે સાત)

14

- (1) મેનેજમેન્ટ એકાઉન્ટન્સીમાં કઈ પદ્ધતિ અને ટેકનિકનો ઉપયોગ થતો નથી ?
 - (a) પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિ
 - (b) સેવા પડતર પદ્ધતિ
 - (c) અંદાજપત્રીય અંકુશ
 - (d) સીમાંત પડતર પદ્ધતિ
- (2) જ્યાં અગાઉથી નક્કી કરેલ પડતરને ખરેખર પડતર સાથે સરખાવવામાં આવે છે તેવી પડતર પદ્ધતિને _____ કહેવાય.
 - (a) સીમાંત પડતર
 - (b) પ્રમાણ પડતર
 - (c) ઐતિહાસિક પડતર
 - (d) કરાર પડતર
- (3) મહેન્દ્ર લિ. નો સંચાલન ગુણોત્તર 90% છે. વેચાણ ₹ 18,00,000 છે, કાચા નફાનો ગુણોત્તર 1/3 છે, તો સંચાલન ખર્ચ = _____.
 - (a) ₹ 6,00,000
 - (b) ₹ 4,20,000
 - (c) ₹ 12,00,000
 - (d) ઉપરનામાંથી એકપણ નહીં
- (4) એક કંપનીમાં ડિબેન્ચર્સ ₹ 4,80,000 તથા પ્રેક્ષ. શેરમૂડી ₹ 3,20,000 હોય અને ઈક્વિટી શેરમૂડી ₹ 32,00,000ની હોય તો મૂડી ગીયરિંગ ગુણોત્તર નીચે મુજબ હશે:
 - (a) 15%
 - (b) 25%
 - (c) 10%
 - (d) ઉપરનામાંથી એકપણ નહીં
- (5) ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક અને રોકડ પ્રવાહ પત્રક કોના સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવે છે ?
 - (a) ફોરમેન
 - (b) બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સ
 - (c) ઉત્પાદન સંચાલક
 - (d) વેચાણ સંચાલકો
- (6) તા. 31-3-2022ના રોજ કરવેરાની જોગવાઈની બાકી ₹ 14,400 અને તા. 31-3-2023ના રોજ કરવેરાની જોગવાઈની બાકી ₹ 9,600 હતી. વર્ષ દરમિયાન ચૂકવેલ કરવેરા ₹ 8,000 હતા, તો ચાલુ વર્ષે નફામાંથી કરવેરાની જોગવાઈ કેટલી કરવી પડશે ?
 - (a) ₹ 12,800
 - (b) ₹ 3,200
 - (c) ₹ 16,000
 - (d) ₹ 2,300

- (7) નીચેનાં વિધાનો પૈકી કયું વિધાન સાચું છે ?
- (a) બજેટમાં આગામી મુદત માટે જથ્થાકીય અને રૂપિયામાં અંદાજો મૂકવામાં આવે છે.
- (b) બજેટ તૈયાર કરવાનું કામ ફક્ત એકાઉન્ટન્ટનું છે.
- (c) બજેટમાં ફક્ત જથ્થાકીય વિગતો આપવામાં આવે છે.
- (d) બજેટ એ ગયા વર્ષને આધારે ચાલુ વર્ષ માટે અંદાજ મૂકવાની પદ્ધતિ છે.
- (8) એક કંપની આગામી વર્ષ માટે ઉત્પાદન બજેટ તૈયાર કરી રહી છે. તે નીચેની માહિતી આપે છે :
- બજેટ મુજબ વેચાણ : 16,000 એકમો; શરૂનો સ્ટોક 960 એકમો, આખરનો સ્ટોક : બજેટ મુજબના એકમના 5%.
- ઉત્પાદન પ્રક્રિયા એ પ્રકારની છે કે તેમાં તૈયાર થયેલ એકમોના 10% એકમો નકરાય છે. તો બજારની માંગ પૂરી કરવા કેટલા એકમોનું ઉત્પાદન કરવું જોઈએ ?
- (a) 17,600 એકમો (b) 15,840 એકમો
- (c) 16,160 એકમો (d) 17,956 એકમો
- (9) રોકડ અંદાજપત્ર _____ માટે ઉપયોગી સાધન છે.
- (a) નાણાકીય આયોજન (b) ખરીદીનું આયોજન
- (c) વેચાણનું આયોજન (d) ટેક્સનું આયોજન
- (10) જાન્યુઆરી અને ફેબ્રુઆરીની મજૂરી અનુક્રમે ₹ 57,600 અને ₹ 76,800 છે. સમયગાળો 1/8 માસ છે. ફેબ્રુઆરીમાં કેટલી રકમ ચૂકવવામાં આવશે ?
- (a) ₹ 50,400 (b) ₹ 67,200
- (c) ₹ 74,400 (d) ₹ 60,000
- (11) નીચેનામાંથી કઈ વિગત રોકડની પ્રાપ્તિ નથી ?
- (a) નાણાં ઉછીનાં લેવાથી કે દેવું ઊભું કરવાથી
- (b) કાયમી મિલકત કે રોકાણો વેચી દેવાથી
- (c) લોન કે ડિબેન્યર પરત કરવામાં આવે ત્યારે
- (d) ધંધામાં નફો થવાથી
- (12) જો કાચો નફો કુલ પડતરના 50% હોય, તો કાચા નફાનો ગુણોત્તર શોધો.
- (a) 25% (b) 16.67%
- (c) 33.33% (d) ઉપરનામાંથી એકપણ નહીં

ND-109

November-2023

B.Com., Sem.-V**CE-302 (A) : Management Accounting – I**

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Give the meaning of Management Accounting and discuss the scope of it. 7
 (B) Explain limitations of Management Accounting. 7

OR

1. Prepare Trend Percentages Statements from the following Balance Sheets : 14

Particulars	31-3-2021 ₹	31-3-2022 ₹	31-3-2023 ₹
Liabilities :			
Equity Share Capital	4,05,000	4,25,000	4,50,000
Preference Share Capital	1,35,000	2,90,000	3,00,000
Total	5,40,000	7,15,000	7,50,000
Reserves & Surplus :			
General Reserve	1,68,750	2,12,500	2,70,000
P & L A/c.	54,000	49,000	40,000
Securities Premium	94,500	1,05,000	1,45,000
Total	3,17,250	3,66,500	4,55,000
Long-term Liabilities :			
Bank Loan	2,97,000	3,20,000	3,95,000
Debentures	1,40,000	1,20,000	1,15,000
Public Deposits	90,000	80,000	95,000
Workmen Savings Accounts	50,000	40,000	30,000
Total	5,77,000	5,60,000	6,35,000
Current Liabilities :			
Bills Payable	81,000	75,000	80,000
Creditors	55,000	48,000	40,000
Provision for Tax	47,250	56,000	60,000
Employee's Fund	27,000	32,000	45,000
Outstanding Expenses	30,000	25,000	20,000
Total	2,40,250	2,36,000	2,45,000
	16,74,500	18,77,500	20,85,000

Assets :			
Goodwill	1,50,000	1,60,000	1,55,000
Land – Building	5,00,000	6,80,000	6,00,000
Machinery	4,50,000	1,64,500	4,80,000
Furniture	2,02,500	1,85,000	1,47,000
Total	13,02,500	11,89,500	13,82,000
Current Assets :			
Temporary Investments	60,000	88,000	95,000
Debtors	68,000	1,10,000	1,00,000
Cash	1,34,000	1,95,000	2,50,000
Bank Balance	40,000	2,00,000	1,50,000
Bills Receivables	20,000	40,000	60,000
Other Current Assets	50,000	55,000	48,000
Total	3,72,000	6,88,000	7,03,000
	16,74,500	18,77,500	20,85,000

2. (A) Explain the utility of Ratio Analysis. 7
- (B) Stock turnover is 4 times, sales ₹ 2,50,000, gross profit is 25% on cost, closing stock is ₹ 20,000 more than opening stock. Find out the closing stock. 7

OR

2. The following are the Balance Sheets of Vasava Limited as on 31-3-2022 and 31-3-2023 : 14

Particulars	Note	31-3-2022 ₹	31-3-2023 ₹
I. Equity & Liabilities :			
(1) Shareholders' Funds :			
(a) Share Capital :			
Equity share of ₹ 100 each		16,80,000	20,16,000
10% Pref. share capital		10,08,000	10,08,000
(b) Reserves and Surplus :			
General Reserve		2,35,200	4,03,200
Profit & Loss A/c.		4,36,800	2,68,800
(2) Non-Current Liabilities :			
Long-term Borrowings :			
15% Debentures		3,36,000	3,36,000
(3) Current Liabilities :			
(a) Trade Payables :			
Creditors		4,03,200	5,00,000
Bills Payables		2,70,000	3,40,000
(b) Other Current Liabilities :			
Bank Overdraft		3,34,800	4,36,800
Total		47,04,000	53,08,800

II. Assets :			
(1) Non-Current Assets :			
(a) Fixed Assets :			
(i) Tangible Assets :			
Land & Building	16,90,000	20,00,000	
Machinery	11,66,000	13,60,000	
Furniture & Fixtures	5,04,000	6,72,000	
(2) Current Assets :			
(a) Inventories : Stock	6,38,400	1,00,000	
(b) Trade Receivables :			
Debtors	4,00,000	6,72,800	
Bills Receivables	1,71,200	1,70,000	
(c) Cash & Cash Equivalents :			
Cash & Bank Balance	1,34,400	3,34,000	
Total	47,04,000	53,08,800	

Additional Informations :

Particulars	31-3-2022 ₹	31-3-2023 ₹
Total purchases (cash purchases are 2/5 of credit purchases)	21,16,800	32,92,800
Net profit (after interest and tax, tax rate is 50%)	3,36,000	5,04,000
Credit sales (75% of total sales)	10,08,000	12,09,600

From the above information, calculate the following accounting ratios :

- (1) Current Ratio
- (2) Rate of Return on Capital Employed
- (3) Creditor's Ratio (360 days to be taken for the year)
- (4) Rate of Return on Equity Shareholder's Funds
- (5) Capital Gearing Ratio
- (6) Long Term Funds to Fixed Assets Ratio
- (7) Net Profit Ratio

3. (A) Explain the difference between Fund Flow Statement and Cash Flow Statement. 7
 (B) Calculate Cash Flow from operating activities from the following details : 7

Particulars	31-3-2022 ₹	31-3-2023 ₹
Profit & Loss Account	3,36,000	2,35,200
General Reserve	1,00,000	1,60,000
15% Debentures	3,30,000	5,00,000
Creditors	2,00,000	1,70,000
Debtors	4,10,000	3,00,000
Stock	2,35,000	2,85,000
Goodwill	90,000	50,000
Debentures Discount	—	10,000

During the year 15% debentures were issued at 10% discount.

OR

3. The Balance Sheets of Vinod Ltd. as on 31-3-2022 and 31-3-2023 are given below. Prepare Cash Flow Statement as per Accounting Standard No. 3 from following information : 14

Particulars	Note	31-3-2022 ₹	31-3-2023 ₹
I. Equity & Liabilities :			
(1) Shareholder's Funds :			
(a) Share Capital :			
Equity Share Capital		2,49,600	3,32,800
(b) Reserves and Surplus :			
General Reserve		1,41,440	1,66,400
Capital Reserve		—	8,320
Profit & Loss A/c.		49,920	62,400
(2) Non-Current Liabilities :			
Long-term Borrowings :			
Debentures		1,66,400	1,16,480
(3) Current Liabilities :			
(a) Trade Payables :			
Creditors		64,000	44,160
Bills Payables		35,840	64,000
(b) Other Current Liabilities :			
Unpaid Dividend		—	3,200
(c) Short-term Provisions :			
Provision for Income Tax		99,840	1,00,800
Total		8,07,040	8,98,560

II. Assets :			
(1) Non-Current Assets :			
(a) Fixed Assets :			
(i) Tangible Assets :			
Machinery	1,82,400	1,82,400	
Land & Building	2,91,840	3,66,720	
(ii) Intangible Assets :			
Goodwill	10,240	6,400	
(b) Non-Current Investments :			
Investments	83,200	66,560	
(2) Current Assets :			
(a) Inventories : Stock	72,960	78,720	
(b) Trade Receivables : Debtors	1,60,000	1,79,200	
(c) Cash & Cash Equivalents :			
Cash Balance	6,400	18,560	
Total	8,07,040	8,98,560	

Additional Information :

- (1) Sold one machine for ₹ 20,800, the cost of which was ₹ 41,600 and its written down value was ₹ 24,000.
- (2) Sold some investments at profit, which was credited to capital reserve.
- (3) Depreciation provided on Land & Building was ₹ 49,920 and on Machinery was ₹ 29,120.
- (4) Decided to value stock at cost, whereas previously the practice was to value stock at cost less 5%. The stock on 31-3-2023 was correctly valued at cost.
- (5) Redeemed Debentures at 5% premium.
- (6) Proposed dividend of last year ₹ 30,000 was paid and tax of ₹ 51,200 of last year was also paid.

4. (A) Write short note on : Limitations of Zero-Based Budgeting. 7

(B) The selling expenses of Tejash Co. Ltd. for the last budget period are as under : 7

Particulars of Expenses	Gandhinagar ₹	Surat ₹	Valsad ₹	Total ₹
Commission on Sales	19,200	15,360	17,920	52,480
Selling Expenses	15,000	20,000	10,000	45,000
Warehouse Wages	17,900	19,000	16,000	52,900
Warehouse Expenses	10,500	11,500	7,600	29,600
Salaries	8,900	10,800	6,500	26,200
Rent & Rates	3,800	5,100	3,900	12,800
Advertising	6,100	8,600	2,500	17,200
	81,400	90,360	64,420	2,36,180

During the ensuing budget period, the following changes are to be made :

- (1) Commission on sales in each area is to be increased by 5%.
- (2) Warehouse wages in case of Gandhinagar and Valsad will increase by 4%.
- (3) Salaries will increase by ₹ 640, ₹ 760 and ₹ 510 respectively in each area.
- (4) Rent in each area will increase by 8%.
- (5) In Valsad, advertisement expenses will increase by ₹ 1,280.

You are required to prepare the Selling Expenses Budget.

OR

4. From the following information, prepare Cash Budget of Sanjay Ltd. for the month of April, May and June 2023 : 14

Month	Sales ₹	Purchases ₹	Wages ₹	Overheads ₹
February	3,84,000	2,68,800	32,000	30,400
March	4,48,000	3,20,000	38,400	36,800
April	2,56,000	3,52,000	25,600	27,200
May	3,45,600	2,88,000	44,800	46,400
June	2,88,000	2,56,000	32,000	28,800

Other Information :

- (1) Cash and bank balance on 1-4-2023 was ₹ 32,000.
- (2) 70% of purchases and sales are on credit terms.
- (3) The rate of cash discount on cash purchases and cash sales is 5%.
- (4) 75% of credit sales are realized in the month after sales and remaining 25% in the second month after sales.

- (5) Overheads include ₹ 8,000 per month for depreciation on fixed assets.
- (6) Time lag : Credit purchase $\frac{1}{2}$ month, Wages $\frac{1}{4}$ month, Overhead 1 month.
- (7) Interest on 10% Debentures of ₹ 5,00,000 is payable quarterly in April, 2023.
- (8) Interest on investments of ₹ 3,20,000 at 10% per annum is receivable half yearly in June, 2023.

5. Choose the correct option : (any seven)

- (1) Which of the following tools and techniques are not used by management accountancy ?
- (a) Standard Costing (b) Operating Costing
(c) Budgetary Control (d) Marginal Costing
- (2) The method where predetermined standards of cost are set in advance and actual performance is compared with it is called _____.
- (a) Marginal Costing (b) Standard Costing
(c) Historical Costing (d) Contract Costing
- (3) If operating ratio of Mahendra Ltd. is 90%, Sales is ₹ 18,00,000, Gross profit ratio is $\frac{1}{3}$, then operating expenses = _____.
- (a) ₹ 6,00,000 (b) ₹ 4,20,000
(c) ₹ 12,00,000 (d) None of the above
- (4) A company has issued debentures of ₹ 4,80,000, its Preference share capital is ₹ 3,20,000 and Equity share capital is ₹ 32,00,000, then the Capital Gearing Ratio will be as under :
- (a) 15% (b) 25%
(c) 10% (d) None of the above
- (5) Fund Flow Statement and Cash Flow Statement are presented to
- (a) Foreman (b) Board of Directors
(c) Production Manager (d) Sales Manager
- (6) Provision for taxation was ₹ 14,400 on 31-3-2022 and ₹ 9,600 on 31-3-2023. Income tax of ₹ 8,000 was paid during the year, then how much provision for taxation should be made during the current year from the profit ?
- (a) ₹ 12,800 (b) ₹ 3,200
(c) ₹ 16,000 (d) ₹ 2,300

- (7) Which of the following statements is correct ?
- In the budget quantitative as well as monetary figures are given for the next period.
 - The task of preparing budget is that of accountant only.
 - Only quantitative data are given in the budget.
 - Budget is a system of putting estimates for next year based on figures of previous year.
- (8) A company is preparing a production budget for the next year. The following information is relevant :
- Budgeted sales 16,000 units; Opening stock 960 units; Closing stock : 5% of budgeted sales. The production process is such that 10% of the units produced are rejected. What is the number of units required to be produced to meet the market demand ?
- 17,600 units
 - 15,840 units
 - 16,160 units
 - 17,956 units
- (9) Cash Budget is a useful tool for _____.
- Financial Planning
 - Purchase Planning
 - Sales Planning
 - Tax Planning
- (10) Wages of January and February are ₹ 57,600 and ₹ 76,800 respectively. Time lag is 1/8 month. Calculate amount to be paid in February.
- ₹ 50,400
 - ₹ 67,200
 - ₹ 74,400
 - ₹ 60,000
- (11) Which of the following items is not a cash inflow ?
- Borrowing or incurring any liability
 - Sale of fixed assets or investment
 - Repayment of loans or debentures
 - Earning profit
- (12) If gross profit is 50% on total cost, then what is the Gross Profit Ratio ?
- 25%
 - 16.67%
 - 33.33%
 - None of the above